



**MPA-532 Θεσμοί και Πολιτικές Κοινωνικής Προστασίας**

<b>Κωδικός Μαθήματος</b> MPA-532	<b>Τίτλος Μαθήματος</b> Θεσμοί και Πολιτικές Κοινωνικής Προστασίας	<b>Πιστωτικές Μονάδες ECTS</b> 10
<b>Τμήμα</b> Ευρωπαϊκών Σπουδών και Διεθνών Σχέσεων	<b>Εξάμηνο</b> 3 <sup>ο</sup>	<b>Προαπαιτούμενα</b> Κανένα
<b>Κατηγορία Μαθήματος</b> Υποχρεωτικό	<b>Γνωστική Περιοχή</b> Δημόσια Διοίκηση	<b>Γλώσσα Διδασκαλίας</b> Ελληνική
<b>Επίπεδο Μαθήματος</b> 3 <sup>ο</sup> ς Κύκλος	<b>Έτος Σπουδών</b> 1ο	<b>Διδάσκων</b> Δρ. Γαβριήλ Αμίτσης
<b>Μέθοδος Διδασκαλίας</b> Προσωπική επικοινωνία	<b>Πρακτική Άσκηση</b> N/A	<b>Συν-απαιτούμενα</b> Κανένα

**Στόχοι του μαθήματος**

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές:

- Να γνωρίσουν την διαδικασία θεμελίωσης και εξέλιξης του Κυπριακού μοντέλου κοινωνικής προστασίας
- Να κατανοήσουν τις κύριες θεσμικές και επιχειρησιακές διαστάσεις του Κυπριακού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και να προσεγγίσουν θεμελιώδη ζητήματα σχεδιασμού και χορήγησης ασφαλιστικών παροχών (συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, οικογενειακά επιδόματα κλπ)
- Να κατανοήσουν τις κύριες θεσμικές και επιχειρησιακές διαστάσεις του Κυπριακού συστήματος κοινωνικής πρόνοιας και να προσεγγίσουν ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας των προνοιακών φορέων του δημόσιου, ιδιωτικού και εθελοντικού τομέα
- Να ανιχνεύσουν τις κύριες προκλήσεις και τους κινδύνους βιωσιμότητας του Κυπριακού μοντέλου κοινωνικής προστασίας
- Να γνωρίσουν τις αρχές, τις αξίες και το θεσμικό υπόβαθρο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου
- Να κατανοήσουν τις αρχές, τη μεθοδολογία και τα εργαλεία της συγκριτικής έρευνας στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
- Να προσεγγίσουν αντιπροσωπευτικά εθνικά μοντέλα κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια

## **Μαθησιακά αποτελέσματα**

Ο φοιτητής, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, αναμένεται:

- Να κατανοεί τα στάδια και τις τεχνικές θεμελίωσης και εξέλιξης του Κυπριακού μοντέλου κοινωνικής προστασίας
- Να εντοπίζει και εφαρμόζουν τους κανόνες δικαίου και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις της διοίκησης στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
- Να κατανοεί και να διαχειρίζεται θέματα υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση και χορήγησης ασφαλιστικών παροχών
- Να προσεγγίζει ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης
- Να παρακολουθεί τις διαδικασίες ίδρυσης, οργάνωσης και λειτουργίας των προνοιακών φορέων του δημόσιου, ιδιωτικού & εθελοντικού τομέα
- Να αξιολογεί τις πολιτικές καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Να εντοπίζει μέσω της συγκριτικής έρευνας διεθνείς καλές πρακτικές στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
- Να κατανοεί το περιβάλλον σχεδιασμού και άσκησης πολιτικών κοινωνικής προστασίας σε αντιπροσωπευτικά εθνικά μοντέλα της Ευρωπαϊκής Περιφέρειας
- Να εφαρμόζει διαδικασίες αξιολόγησης της επίδρασης διεθνών πρωτοβουλιών στην Κύπρο και να προωθεί τεχνικές αξιοποίησής τους από σχεδιαστές πολιτικής και στελέχη της δημόσιας διοίκησης

## **Περιεχόμενο του μαθήματος**

1. Έννοια και ορισμοί της Κοινωνικής Προστασίας / οριοθετήσεις μεταξύ Κοινωνικής Ασφάλειας, Ασφάλισης και Πρόνοιας
2. Η εξέλιξη του Κυπριακού μοντέλου κοινωνικής προστασίας
3. Πηγές του Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (Σύνταγμα, τυπικοί Νόμοι, Διοικητικές Πράξεις, Αρχές Δικαίου, Νομολογία).
4. Η διάρθρωση του Κυπριακού συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης
5. Τυπολογία των ασφαλιστικών παροχών (παροχές σε χρήμα, παροχές σε είδος, κοινωνικές προσωπικές υπηρεσίες)
6. Η διάρθρωση του Κυπριακού συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας (δημόσιος, ιδιωτικός και εθελοντικός τομέας)
7. Τυπολογία των προνοιακών παροχών (παροχές σε χρήμα, παροχές σε είδος, κοινωνικές προσωπικές υπηρεσίες)
8. Τα προγράμματα καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού στο Κυπριακό κοινωνικό μοντέλο

9. Τυπολογία και υπόβαθρο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου
10. Αρχές, μεθοδολογία και εργαλεία της συγκριτικής έρευνας στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
11. Αντιπροσωπευτικά εθνικά μοντέλα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια
12. Αντιπροσωπευτικά εθνικά μοντέλα κοινωνικής πρόνοιας στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια

### **Μαθησιακές δραστηριότητες και διδακτικές μέθοδοι**

Διάλεξη, ανάλυση, ατομική εργασία, ατομική καθοδήγηση, ανάλυση μελετών περίπτωσης, παρουσιάσεις φοιτητών.

### **Μέθοδοι αξιολόγησης**

Διαμορφωτική αξιολόγηση – ανατροφοδότηση, ατομική εργασία, παρουσίαση, τελική εξέταση.

### **Βασικά διδακτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία**

Συγγραφέας	Τίτλος	Εκδότης	Έτος	ISBN
Αμίτσης Γαβριήλ	Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης	Παπαζήσης	2006	960 02 2020 4

### **Συμπληρωματικά διδακτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία**

#### **A. Ελληνικά**

Αμίτσης Γ. (2001), *Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του Ελληνικού συστήματος κοινωνικής πρόνοιας*, Αθήνα, Παπαζήσης

Αμίτσης Γ. και Μαρίνη Φ. (2008), *Οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια – Καλές Πρακτικές και Διδάγματα Πολιτικής*, Λευκωσία, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Αμίτσης Γ., Μαρίνη Φ. και Περίδης Κ. (2011), *Οδηγός για την προσέγγιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Κύπρο*, Λευκωσία, Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου

Αμίτσης Γ., “Προστατεύοντας τα κοινωνικά δικαιώματα των φτωχών πολιτών σε περιόδους ύφεσης – Η θεσμική λειτουργία του Κυπριακού συστήματος κοινωνικής πρόνοιας”, σε Γ. Αμίτση / Ν. Περιστιάνη / Κ. Φελλά (επ.), *Το Κοινωνικό Πορτραίτο της Κύπρου*, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Λευκωσία, 2012

Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (2010), *Χαρτογράφηση των προβλημάτων και των αναγκών των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού*, Έκθεση Ερευνητικών Πορισμάτων, Λευκωσία

Πασιαρδής Π. και Πολυκάρπου Α. (2009), *Μελέτη για τον εντοπισμό και την καταγραφή των εξυπηρετούμενων ατόμων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας που αντιμετωπίζουν ψηλό κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού*, Λευκωσία, Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (2008), *Οι Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας στο Κυπριακό Μοντέλο Κοινωνικής Πρόνοιας*, Λευκωσία

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2011), *Ετήσια Έκθεση*, Λευκωσία

Υπουργείο Εσωτερικών (2010), *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Μεταναστών που διαμένουν νόμιμα στην Κύπρο 2010 - 2012*, Λευκωσία

## **B. Ξενόλωσσα**

Armstrong, K. (2000), *Regulation, Deregulation, Reregulation – Problems and Paradoxes of EU Governance*, Kogan Page, London

Atkinson, A. / Cantillon, B. / Marlier, E. / Nolan, B. (2002), *Social Indicators – The EU and Social Inclusion*, Oxford University Press, Oxford

De Schutter, O. / Deakin, S. (eds.) (2005), *Social rights and market forces - Is the open coordination of employment and social policies the future of Social Europe?*, Bruylant, Brussels

Falkner, G. (1998), *EU Social Policy in the 1990s*, Routledge, London

Ferrera M. (ed.) (2005), *Welfare State Reform in Southern Europe – Fighting Poverty and Social Exclusion in Greece, Italy, Spain and Portugal*, Routledge, London

Gilbert N. / Van Voorhis R. (eds.) (2001), *Activating the unemployed – A comparative analysis of work-oriented policies*, Transaction Publishers, London

Henman P. / Fenger M. (ed.) (2006), *Administering Welfare Reform*, Policy Press, Bristol

Pieters, D. (ed.) (2003), *European Social Security and Global Politics*, Kluwer Law, Hague

Rieger, E. / Leibfried, S. (2003), *Limits to Globalization – Welfare States and the World Economy*, Polity Press, Malden